

**Az Országos Erdészeti Egyesület felterjesztése a M. kir.
Földművelésügyi Miniszter Úrhoz az államerdészeti
tisztikar létszámának és javadalmazásának az emelése
ügyében.**

Nagyméltóságú

*Báró Losonczy Bánffy Dániel úrnak,
m. kir. földművelésügyi miniszter,*

Budapest.

Nagyméltóságú Miniszter Úr!

Egyesületünk közel másfél évtized óta küzd azért, hogy az állam-erdészeti adminisztrációt megfelelő létszámú és kellő javadalmazású erdőmérnök lássa el.

Még trianoni megesonkítottságunk idején rámutattunk arra, hogy erdőgazdaságunk egész jövője azon fordul meg, tud-e az államhatalom megfelelő képesítésű, arra hivatott erdőmérnöki karral a magángazdaság irányításába segítő- és támaszadóként befolyjni.

Minden alkalommal hivatkoztunk arra, milyen fontos közellátási érdekek fűződnek az erdőgazdaság megfelelő fejlesztéséhez. Hivatkoztunk arra, hogy a megesonkítottságunk teljes 20 éve alatt jóval több mint 2 milliárd pengőt fizettünk ki nagyrészt az utódállamoknak olyan termékekért, amelyeket megfelelő gazdaságpolitika mellett ma már jó részben magunk tudnánk előállítani.

Hivatkoztunk arra, hogy az akkor még bőségesen rendelkezésre álló fiatal erdőmérnökökkel játszva el lehet végeztetni a Csonkaország területén szükséges üzemrendezési, kijelölési, erdőtelepítési munkákat. De utaltunk egyúttal arra is, hogy az elszakított országrészek visszakerülése esetén *ez a személyzet nem lesz elegendő* és az ellátási helyzet sem lesz tökéletes, mert az elszakított részeken folytatott gazdálkodás felémészti azokat a készleteket, amelyeket ott a magyar erdőgazdaság egy fél évszázad vagy még ennél is hosszabb idő megfeszített munkájával gyűjtött.

Évente megismétlődő felszólalásaink azonban csak a legutolsó néhány évben vezettek eredményre, amikor a vezetők bölcsesége és Isten kegyelme az elszakított területek egy részét szerencsésen visszajuttatta.

Az ekkor bekövetkezett események és helyzet teljes mértékben gázolták egyesületünk állásfoglalását. A visszakerült területeken az erdőgazdaság irányításával és felügyeletével óriási munka és felelősség szakadt a kormányzat vállaira s a meglévő erdőmérnöki létszám nem bizonyult elegendőnek, annak ellenére, hogy az időközben más munkára talált erdőmérnökök túlnyomóan nagy része is azonnal visszasietett eredeti foglalkozásához.

Ennek a hiánynak az oka a műegyetem erdőmérnöki osztályának elnéptelenedése volt, mert hiszen a műegyetem az ország megnagyobbodását közvetlenül megelőző években évente alig 8–10 erdőmérnöki oklevelet adott ki.

Ennek az elnéptelenedésnek pedig nem az volt az oka, mintha a felnövő fiatalságból hiányzott volna a pályára való hajlandóság, hanem az, hogy a pályán a maga jövőjét biztosítva egyáltalán nem látta.

Harminc évet erősen meghaladott, sőt 40 év körüli családos emberek 8—10 éves, sőt ezt is meghaladó értékes gyakorlati szolgálattal és mérnöki oklevéllel tengődtek ideiglenesen napidíjas szolgálatban, fejük felett a 2 hetes felmondás rémével és olyan javadalmazással, amelyikből *nemhogy családjuk, de sajátmaguk ellátását sem tudták biztosítani*, s amelyik javadalmazás akárhányszor felét sem tette ki annak, amit egy 20—22 éves munkás, vagy a minden képzettséget nélkülöző napszamos vagy fuvaros minden megerőltetés nélkül megkeresett.

Bízva-bíztunk abban, hogy a nagy területek visszakerülése ezen a helyzeten annál inkább változtatni fog, mert hiszen az ország összes erdőterülete több mint 200, az állami erdők területe pedig 800%-kal szaporodott meg.

Sajnos ez a reményünk is csak kis részben teljesedett.

A kormányzat felvette ugyan az állami szolgálat kötelékébe nemcsak azokat, akik eddig is mint napidíjasok az állami hivataloknál vagy az alföldfásításnál szerepeltek, de felvette a magánerdőgazdasági vagy egyéb szolgálatból jelentkezők nagy részét is, a felvételnél azonban *az egyes fizetési osztályokba való besorozás olyan mostoha volt*, hogy az előbb már részletezett szomorú anyagi helyzetben vajmi keveset segített.

A helyzet ma is az, hogy gyakornoki vagy segédmérnöki (XI. és X. fizetési osztály) rangban lévő tisztviselők kezelnek — súlyos terepviszonyok mellett — nemzetiségi vidékeken fekvő, sok milliót érő állami erdőgazdaságokat és látják el a felügyelet és irányítás felelősségteljes és nehéz munkáját.

Előlépési kilátásaik olyanok, hogy a szabályszerű korhatár, vagy a 35 éves szolgálati idő legjobb esetben a VII., de esetleg a VIII. rangosztályban találja még őket s emellett a tennivalók olyan tömege hárul rájuk, amit a mai létszám, a mai hatáskör és a mai szolgálati beosztás mellett emberileg majdnem lehetetlen ellátni.

Pedig ezeknek a teendőknek a foganatosítása nemcsak az erdőgazdaság érdeke és elsőrendű közérdek, de tényleges törvény is előírja (1935. évi IV. t.-c.).

A nehéz helyzet ellenére is az államerdészeti tisztikar még a legutolsó költségvetésben sem kapta meg azt az állásarányosítást sem, ami a főiskolai képesítésű tisztviselőket ma az állami szolgálat bármely ágazatánál megilleti.

Egyesületünk ez irányban is *több ízben* fordult szóbeli és írásbeli kérelmekkel a legilletékesebb tényezőkhöz, sajnos az eredmény nem volt az, amit ma egyrészt a közérdek, másrészt az erdőmérnöki kar helyzete megkövetelnének.

Az ország áldott emlékü volt miniszterelnöke, néhai *gróf Teleki Pál* az egyesület ügyvezetőjéhez intézett és másolatban tisztelettel ide csatolt levélben kifejezetten kilátásba helyezte azt, hogy „*a kedvezőbb és az érdekeltek körében is nagyobb megnyugvást kiváltó megoldás a jövő évi költségvetésben lesz biztosítható*“.

Egyesületünk legelső kérése ezért Nagyméltóságodhoz az, méltóztatásuk minden erővel odahatni, hogy az a teljes létszámrendezés, amelyet a megboldogult miniszterelnök úr saját aláírásával kilátásba helyezett, *az 1942. évi költségvetésben tényleg megvalósuljon*.

Legyen szabad rámutatnunk arra, hogy ez lenne az első lépés a megfelelő erdőmérnökpótlás biztosítására.

Mert csak olyan pályát fog a fiatalság és különösen a fiatalság

kiválóbb része felkeresni, amelyiken a hajlamainak megfelelő foglalkozás mellett az elemi megélhetését és az érvényesülését is biztosítva látja.

Legyen szabad ez alkalommal rámutatnunk arra is, hogy az állam-erdészeti szolgálatra háramló törvényes kötelezettségek a mai létszámmal nem lesznek megoldhatók.

Méltóztassék megengedni, hogy ezt az állásfoglalásunkat részletesen is megindokolhassuk.

Az új erdőtervény legnagyobb és a közérdek szempontjából legfontosabb rendelkezése az, amelyik az összes erdőgazdaságokat, nagyságra való tekintet nélkül, üzemtervszerű gazdálkodásra kötelezi.

Az üzemtervek elkészültéig a magyar erdőgazdaság nem nyújthat biztos alapot annak a tervgazdálkodásnak sem, amelyet ma már a kormányzat is teendői közé iktatott.

A 300 k. holdnál kisebb erdőbirtokosok részére, éppen anyagi erejük gyengesége folytán, biztosította a törvény azt a jogot, hogy kérésükre az üzemtervet az állam saját költségén készítteti el.

Ezeknek az üzemterveknek a Csonkaország területén az elmúlt öt és fél év alatt 2%-a sem készült el, s ha figyelembe vesszük a visszakérült területeken lévő ilyen birtokokat, akkor az arányszámot legfeljebb a százalék igen kicsi törtrészeiben tudnók kifejezni.

A törvény értelmében feltétlenül állami kezelésbe adandó erdők területe ma jóval több, mint a tízszerese annak, ami a Csonkaország területén volt.

A megszállás alól visszakérült részeken lévő ilyen erdők üzemterveit a régi magyar erdészeti szolgálat elkészítette ugyan, de az elmúlt 20 év alatt mindenütt esedékessé vált s a törvényben előírt időszaki átvizsgálások kivétel nélkül elmaradtak, tehát az üzemtervek adatai ma a tényleges helyzetre vonatkozólag még tájékoztató képet sem adnak.

A most visszakérült részeken mértéktelen erdőpusztítás folyt, s ennek következményeit csak a leggondosabb állami irányítás mellett folytatott céltudatos erdőtelepítési politikával lehet orvosolni és kiküszöbölni.

Pedig a Maros völgyén a legközelebbi napokban lezajlott árvíz intő példálul szolgálhat arra, hogy ezeket a mulasztásokat a legrövidebb időn belül pótolnunk kell, ha nem akarjuk azt, hogy a Maros völgyén is állandósuljanak azok az árvízkárok, amelyek a Kőrös mentén már annyi bajt, annyi nehézséget és olyan mérhetetlen kárt okoztak.

A visszakérült részeken még óriási területek állanak megfelelő feltárás nélkül, amelyeknek igen értékes faterméséből — ha azokban továbbra is az eddig szokásos gyarmatias kihasználás folyik — a tényleg használható famennyiségnek jelentékeny része nem kerül a fogyasztás céljaira, hanem az erdőn fog rothadni, magukat a területeket pedig egyáltalán nem lehet olyan állapotba hozni és termőképességüket úgy felhasználni, amint azt a nemzet érdeke, a lakosság foglalkoztatása, a magyar jövő biztosítása feltétlenül megkövetelné.

Ezekre való tekintettel kétségtelen, hogy az állami kezelésbe vett és ma már az egymillió k. holdat jóval meghaladó községi, közbirtokossági stb. erdőkben sem lehet a legtöbb helyütt eddig folytatott kezdetleges gazdálkodási módot fenntartani, mert az a helyes gazdálkodás mellett elérhető hozadék nagy részének elvesztését jelenti.

Nagy vonásokban ezekben volt szerencsénk azokat a rendkívül fontos teendőket vázolni, amik az államerdészeti szolgálatra a közvetlen kezelés terén háramlanak.

Külön ki kell azonban még emelnünk azt a fontos hivatást, ami a magángazdaságok felügyelete és irányítása terén az államerdészeti szolgálatra vár.

Az erdőtörvény értelmében ugyanis csak a 3000 k. holdnál nagyobb erdőgazdaságok vannak kötelezve teljes képesítésű vezető erdőtiszt tartására. Az ennél kisebb erdőbirtokok pedig szám szerint legalább 80%-át teszik ki — ha nem többet — az összes magánbirtokoknak. Ezeken tehát az államerdeszetre vár nemcsak az ellenőrzés, de véleményünk szerint ezt megelőzőleg az *irányítás és szaktanácsadás* kötelezettsége is. Mert ezt a kötelezettséget egyesületünk az ellenőrzésnél is fontosabbnak tartja.

Míg ugyanis az ellenőrzés csak a már elkövetett hibák felfedezésére, esetleg megtorlására vezethet, addig megfelelő irányítással és tanácsadással nemcsak a törvénybe ütköző cselekedeteket lehet megelőzni, de rá lehet vezetni a birtokosokat a gazdálkodásnak arra a módjára, amelyet a nemzet érdeke feltétlenül megkíván.

Nagyméltóságod szaktanácsadói, akik ezeket a kötelezettségeket igen jól ismerik, kétségtelenül igazolni fogják egyesületünknek azt az állítását, hogy a *mai személyzeti létszámmal ezeket a feladatokat hiánytalanul és megfelelően megoldani nem lehet.*

Elsőrendű köteleesség tehát mindent elkövetni abban az irányban, hogy ezt a létszámot megfelelően ki lehessen egészíteni és *a szükséges pótlásról* idejében gondoskodni.

Az államerdeszeti adminisztráció megfelelő létszámrendezésén kívül szükségesnek tartanók ezért, ha a kormányzat *már most megállapítaná azt az erdőtisztli létszámot, amire a közel jövő gazdasági feladatainak megoldásánál feltétlenül szükség lesz s az ennek a létszámnak a keretén belül megállapított magasabb állások betöltésével a mai személyzetnek megfelelő előmenetelt biztosítana*, az üresen maradó alacsonyabb rangosztályba sorozott állások, mint azonnal elhelyezkedési lehetőség gyakorolnának vonzóerőt a pályaválasztás előtt álló fiatalságra.

Szükségesnek tartanók ezen kívül, ha a kormányzat, úgy mint a békeidőben, megfelelő számú és kellő nagyságú *ösztöndíjakkal* tenné a műegyetem látogatottságát az erre érdemesek részére lehetővé. Így megismétlődnek a multnak az a szép szokása, hogy egyes családokban 3—4, sőt több nemzedék választaná élethivatásul ugyanazt a pályát, mert hiszen a tulnyomó részben vidéki helyeken lakó erdőtisztli személyzet számára ezek az ösztöndíjak tennék sokkal könnyebbé a gyermeknevelést.

Az egyesületünkben tömörült magánerdőgazdaság a jövőben is hűséges segítőtársát, támogatóját és tanácsadóját kívánja látni az államerdeszeti szolgálatban, amit azonban csak akkor lehet elérni, ha ennek az igazán közérdekű szolgálatot teljesítő ágazatnak az alkalmazottjai *megfelelő javadalmazásban* is részesülnek.

Mindezek alapján tisztelettel kérjük Nagyméltóságodat, méltóztatásuk minden erővel odahatni, hogy a boldogult miniszterelnök úr részéről kilátásba helyezett *„kedvezőbb és nagyobb megnyugvást kiváltó megoldás“* már az 1942. évi költségvetésben helyet találjon, többi kéréseinre vonatkozólag pedig méltóztatásuk a teendőket a Nagyméltóságod böles vezetése alatt álló minisztérium illetékes osztályának és egyesületünknek a bevonásával megállapíttatni és előkészíttetni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletünk őszinte nyilvánítását.
Budapest, 1941. évi április hó 10-én.

Az Országos Erdészeti Egyesület nevében:

Bíró Zoltán s. k.,
ügyvezető.

Térfi s. k.,
alelnök.

Felelős kiadó: dr. Mihályi Zoltán.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.

Felelős: Győry Aladár igazgató.